

İlköğretim Müfredat Laboratuvar Okulları İle Diğer İlköğretim Okullarının Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Karşılaştırılması*

İdris Şahin**

ÖZET

Bu çalışmayla, bir okul geliştirme projesi olan Müfredat Laboratuvar Okulu (MLO) uygulamasının, ilköğretim düzeyinde akademik başarı açısından değerlendirilerek, bu okullarda öğrenci başarısının nasıl olduğunun, MLO olmayan okulların öğrencilerinin akademik başarısından farklı olup olmadığının ve öğrencilerin akademik başarısının okulun bulunduğu sosyoekonomik çevreye göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada, MLO'ların ve MLO olmayan okulların Lise Giriş Sınavı'nda (LGS) ve Ortaöğretim Kurumları Sınavı'nda (OKS) elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık bulunmamıştır. Buna karşın, okulun bulunduğu sosyoekonomik düzeye göre, hem MLO'ların hem de MLO olmayan okulların, LGS'de ve OKS'de elde ettikleri başarı oranları arasında orta-üst sosyoekonomik düzeyde bulunan okulların lehine önemli bir farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müfredat Laboratuvar Okulu, Etkili okul, Akademik başarı

ABSTRACT

This study aims to discern the achievement levels of students at Curriculum Laboratory Schools at the primary school level, and whether their achievement varies significantly in comparison with that in other schools and in terms of the socio-economic status of the environment. The research has yielded no significant differences between the students of curriculum laboratory schools and those of other schools in terms their scores in the High School Entrance Exam (LGS in Turkish) and in the Secondary Education Institutions Exam (OKS in Turkish). However, significant differences have been found between the achievement of the students of both curriculum laboratory schools and of other schools in the High School Entrance Exam and in the Secondary Education Institutions Exam in favor of the those in middle and high income environments.

Keywords: Curriculum Laboratory School, Effective school, Academic success

Okulların varlık nedeni, çocukları yaşama ve yaşamda üstlenecekleri rollere hazırlamaktır. Ne yazık ki, geleneksel eğitim sistemleri bu işlevi yeterince yerine getirememekte [1], sosyal sorumluluk ve özgüven gereksinimi bakımından, öğrencilere başarılı bir kişilik kazandırmada başarısız olmaktadır [2]. Bu nedenle, bir taraftan mevcut okulları iyileştirmek ve geliştirmek amacıyla okul geliştirme çalışmaları yapılırken, diğer taraftan da alternatif okul modelleri gündeme gelmektedir.

Alanyazında eğitimle ve okula ilgili tartışmaların, Coleman'ın 1966'da gerçekleştirdiği, "Eğitimde Fırsat Eşitliği" çalışmasıyla yoğunlaştığı gözlenmektedir. Bu çalışmada eğitimin niteliğine ilişkin çıktı olarak öğrencilerin standart testlerle belirlenen başarı düzeyi alınmıştır. Girdiler ise sayısal olarak ölçülebilen, okulla ve öğrenciyle ilgili birçok değişkeni içermiştir. Bu rapor, genel olarak aile ve sosyoekonomik statü ile ilgili değişkenlerin öğrenci başarısını belirlediğini, okul ile ilgili

* Bu makale, yazarın Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yaptığı "İlköğretim Müfredat Laboratuvar Okullarının Okul Geliştirme Süreci Açısından İncelenmesi" adlı doktora tezine dayalı olarak hazırlanmıştır.

** İdris Şahin, Arş.Gör.Dr.,DEU Buca Eğitim Fakültesi, İzmir, idris.sahin@deu.edu.tr.

etkenlerin öğrenciler ve öğrencilerin başarısı üzerindeki etkisinin, okul dışı etkenlerle karşılaştırıldığında çok düşük düzeyde kaldığını ve fark yaratmadığını göstermektedir [3,4,5,6,7,8,9,10].

Coleman'ın elde ettiği bu sonuçlar, 1960'lı ve 1970'li yıllarda politikacılar, araştırmacılar ve eğitimciler tarafından büyük ölçüde benimsenmiştir. Coleman'ın araştırmasında "sosyal eşitsizlik, yoksulluk ve eğitim-öğretimde ayrımcılık", öğrencilerin öğrenme düzeyinin yetersizliğini belirlemede temel öğeler olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla öğrenmenin geliştirilmesi, bu sosyal koşulların düzeltilmesini gerektiriyordu. Öğrencilerin öğrenme sonuçlarına ilişkin farklılıkları açıklamada öğrencinin ait olduğu sosyal sınıf; ailenin geliri, okul için harcama, başarı gereksinimi ve farklı öğrenme modelleri, okul olanakları, öğretmen maaşı, hatta öğretim programından bile çok daha önemli bulunmuştur [7].

Aynı şekilde İngiltere'de Jencks ve arkadaşları, Coleman'ın ulaştığı sonuçlara benzer sonuçlara ulaşmıştır. Ayrıca İngiltere'de gerçekleştirilen çok sayıda sosyolojik ve aynı zamanda eğitimsel araştırmanın bulgusu ABD'deki sonuçlara benzer bulunmuştur [3,8,10,11].

Öğrenci Başarısı ve Etkili Okul

Coleman'ın araştırma sonuçları ve bu sonuçları destekleyen araştırma sonuçlarına karşı çıkan araştırmacılar tarafından 1970'lerden başlayarak pek çok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalarda aynı özelliklere sahip olan okullardan, bir okulu diğerlerinden ayıran özelliklerin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırmalarda benimsenen model, akademik başarının ölçülmesidir. Bu araştırmalarda, okulları başarılı-başarısız ya da iyi-kötü olarak karşılaştıran yüzeysel niteleyici desenler kullanılmıştır. Etkili okul araştırmalarının temel bulgusu; "bir çocuğun eğitim öğretimdeki ilerlemesini, aile geçmişinden çok daha güçlü bir şekilde okulun etkilediği"dir. Araştırmalardan ulaşılan sonuçlara dayanılarak etkili oldukları ileri sürülen okullara özgü, bir dizi faktör belirlenmiştir [12].

Etkili okul araştırmalarının çok sınırlı sayıda ölçülebilir niteliği kabul ettiği, genellikle kolayca erişilebilir veriyi kullandığı, okul ve öğrenci başarısına odaklandığı, bu yüzden de neden-sonuç çıkarılmasının olmadığı öne sürülmüştür. Bu araştırmaların savladıklarının

gerçekliğinin kanıtlanabilirliği, deneysel eksiklikleri ve yöneldikleri zeminler 1980'lerin başlarından itibaren eleştirilmiştir [11,13]. Etkili okul çalışmalarına yöneltilen en önemli eleştiri; bu çalışmalarda çocuğun ait olduğu sosyal sınıfın etkisinin pek dikkate alınmaması, başka bir deyişle çocuğun okuldaki başarısında sosyal sınıfın etkisinin gözardı edilmesidir [11].

Milli Eğitimi Geliştirme Projesi MLO Modeli

Milli Eğitimi Geliştirme Projesinin üç temel amacından biri; "öğrenci başarısının artırılması"dır [14]. Dünya Bankası desteğiyle, 1994-1995 öğretim yılında uygulamaya konan Müfredat Laboratuvar Okulu (MLO) Modeli, öğrenci başarısını artırmaya yönelik olarak yapılacak çalışmalarda "öğrenci merkezli okulu" esas almakta ve eğitimde kaliteyi sağlayarak öğrenci başarısını artırmayı amaçlamaktadır. Modelde öngörülen öğrenci merkezli eğitim, paylaşımcı yönetim anlayışı ve işbirliğine dayalı çalışma sistemi ile planlı ve sürekli gelişim anlayışının benimsenmesine [15] karşın; Türkiye eğitim sisteminin (TES) katı merkezietçi yapısı; yöneticilerin geleneksel, bürokratik tutum ve davranışları ve örgüt iklimi gözönüne alındığında uygulamanın önemli sorunlarla karşılaşması olasıdır.

MLO modelinde, geliştirilen öğretim programlarının; yeni eğitim, öğretim ve yönetim yaklaşımlarının sistem geneline yaygınlaştırılmasından önce deneneceği ve teknolojik gelişmelerin eğitime yansıtılacağı öngörülmüştür [16]. Bazı araştırmacılar ise TES'in yapısında köklü değişim ve dönüşüm olmadan birtakım uygulamalarla eğitimde demokratikleşme, sistemin yapı ve işleyiş sorunlarının çözülmeyeceğini [17] ileri sürmektedir.

Araştırmanın Amacı

Okulun temel görevi, öğrenciye bilimsel ve nitelikli eğitim vermektir. Okul bu görevi yerine getirmeye çalışırken, genel olarak politik, ekonomik ve kültürel ortamdan kaynaklanan birtakım güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu güçlükler okulların yapılarıyla ve işleyişleriyle ilgili güçlükler de eklenince, okullar temel işlevlerini yeterince yerine getirememektedir. Bu güçlükleri aşmak, sistem düzeyinde politik, ekonomik ve kültürel yaklaşımların gözden geçirilmesini gerektirdiği kadar; okulun bilimsel ve nitelikli bir eğitim verebilecek biçimde donatılmasını, okulda çalışanların niteliklerinin geliştirilmesini ve öğrenmeyi

destekleyen sıcak bir ortamın yaratılmasını da zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda araştırmanın amacı; MLO uygulamasının, ilköğretim düzeyinde, akademik başarı açısından değerlendirilerek bu okullarda öğrenci başarısının nasıl olduğunu, MLO olmayan okulların öğrenci başarısından farklı olup olmadığını ve öğrenci başarısının okulun bulunduğu sosyoekonomik çevreye göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Bu amaçlara dayalı olarak aşağıdaki problemlere yanıt aranmıştır.

Problemler

1. İlköğretim MLO'ların ortaöğretim kurumlarına giriş sınavlarında (2004 LGS ve 2005 OKS) elde ettikleri başarı oranları, MLO olmayan okulların elde ettikleri başarı oranlarına göre önemli bir farklılık göstermekte midir?

2. MLO'ların ve MLO olmayan Okulların ortaöğretim kurumlarına giriş sınavlarında (2004 LGS ve 2005 OKS) elde ettikleri başarı oranları buldukları çevrenin sosyoekonomik düzeyine göre önemli bir farklılık göstermekte midir?

(Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı 2005 yılına kadar Lise Giriş Sınavı (LGS) 2005'ten itibaren Ortaöğretim Kurumları Sınavı (OKS) olarak adlandırılmaktadır.)

YÖNTEM

Araştırma, var olan durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçladığı [18] için tarama modelindedir. Bu model nicel araştırma yöntemleri kullanılarak çalışılmıştır. Araştırmada veri olarak 2004 LGS ve 2005 OKS sonuçları kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde yer alan Karşıyaka, Bornova ve Konak ilçelerindeki ilköğretim okulları oluşturmaktadır.

Araştırma örnekleme belirlenirken ilköğretim MLO'ların buldukları çevrenin sosyoekonomik özellikleri dikkate alınmıştır. Bu okulların buldukları çevrenin sosyoekonomik özelliğini belirlemek için de, okulun bulunduğu yerin İzmir Defterdarlığı tarafından belirlenen "Asgari arsa ve arazi metre kare birim değerleri" ve okul yöneticilerinin görüşleri dikkate alınmıştır.

Bu 16 MLO'nun buldukları sokak ya da caddenin arsa metre kare birim değerlerinin aritmetik ortalamasıyla ($\bar{X}=312$), standart sapmaları ($Ss=335$) arasındaki farkın büyüklüğü ve dağılımın homojenlik göstermemesi nedeniyle okullar, sosyoekonomik özelliğe göre "alt" ve "orta-üst" olarak iki grupta toplanmıştır.

Bu gruplama, arsa metre kare birim değeri yüksek olan yerlerdeki okulların yöneticilerinin, bu okullara devam eden öğrencilerin kentin çok farklı kesimlerinden geldikleri; daha çok orta sosyoekonomik gelir düzeyine sahip olan velilerin çocukları oldukları; okulun bulunduğu üst sosyoekonomik çevreden öğrencilerin ağırlıklı olarak bu okullara devam etmedikleri bilgisiyle desteklenmiştir.

Sayılan bu nedenlerle, okulların "alt" ve "orta-üst" olarak iki sosyoekonomik gruba ayrılması daha nesnel bulunmuştur. Buna uygun olarak, okulların buldukları yer dikkate alınarak çok aşamalı ve amaçlı örneklem seçim teknikleri tercih edilmiştir. Amaçlı örneklemede, araştırmacı, kimlerin örnekleme seçileceği konusunda kendi tercihini ortaya koyar ve araştırmanın amacına en uygun olanları örneklem olarak tercih eder. Bu örnekleme yönteminde kişiler kümeler halinde seçilir. Bu yaklaşımın avantajı, deneklerin seçimi ile araştırmacının önceki bilgi ve becerilerini kullanmasıdır [19].

MLO'lar ile MLO olmayan okulların başarısını karşılaştırmak amacıyla, örnekleme 8 MLO seçildikten sonra, bu okulların yönetici ve öğretmenlerinden alınan bilgilere dayanarak, bu okullara sosyoekonomik düzey olarak eşdeğer ve mesafe olarak en yakın 8 MLO olmayan okul seçilmiştir.

Veri Çözümleme

Araştırmada, veri olarak ortaöğretim kurumlarına giriş sınavının 2004 ve 2005 yılı sonuçları kullanılmıştır. Verilerin analizinde, okulların bu sınavda elde ettikleri "başarı oranları" arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek için t-Testi yapılmıştır. Bu çalışmada 2004 sınavı için "LGS", 2005 sınavı için "OKS" kullanılmaktadır.

BULGULAR VE YORUM

MLO'lar ile MLO olmayan okulların LGS'de ve OKS'de elde ettikleri başarı durumları Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1
LGS ve OKS Sonuçlarına Göre MLO'ların ve MLO Olmayan Okulların Başarı Durumu

Gruplar	İLKÖĞRETİM OKULLARI	Sınava giren Öğrenci Sayı		Sıfır Puan Alan Öğrenci				Kazanan Öğrenci Sayısı Oranı (Başarı)			
		LGS	OKS	LGS	%	OKS	%	LGS	%	OKS	%
Alt SED'deki Okullar	Şehit Cesur (MLO)	72	87	14	19	13	15	6	8	23	26
	Şehit Fehmi Bey	65	112	13	20	16	14	7	11	32	29
	Zafer (MLO)	66	58	7	11	8	14	13	20	17	29
	Çimentepe	18	24	6	33	4	17	2	11	12	50
	Malazgirt (MLO)	72	79	11	15	5	6	11	15	25	32
	Ömer Seyfettin	32	50	4	13	4	8	4	13	8	16
	V. Baha Pars (MLO)	..	75	9	12	24	32
	Şehitler	102	110	20	20	9	8	4	4	23	21
Orta-üst SED'deki Okullar	Karşıyaka (MLO)	77	207	3	4	4	2	23	30	116	56
	Ankara	196	187	10	5	5	3	63	32	123	66
	Salih İşgören (MLO)	94	108	4	4	3	3	35	37	55	51
	Meliha Özakat	238	199	15	6	4	2	69	29	91	46
	Güzelyalı (MLO)	312	361	16	5	6	2	129	41	187	52
	Müdafa-i Hukuk	124	76	9	7	3	4	36	29	30	39
	H.Ş.Eczacıbaşı (MLO)	138	139	3	2	2	1	38	28	64	46
	Murat Reis	95	71	9	9	4	6	26	27	26	37

Tablo 1'de görüldüğü gibi LGS'de, 7 MLO'nun 5 tanesinin elde ettiği başarı oranı, MLO olmayan okulların elde ettikleri başarı oranından daha yüksek iken, iki okulda ise MLO olmayan okulların başarı oranı daha yüksektir. Vedide Baha Pars İlköğretim Okulu 2004 yılında mezun vermediği için LGS sonuçları yoktur. MLO'ların ve MLO olmayan okulların LGS'de elde ettikleri başarı oranları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek için t-Testi yapılmıştır. Bu testi yapabilmek için Vedide Baha Pars İlköğretim okulunun LGS sonuç oranına MLO'ların elde

ettikleri başarı oranlarının aritmetik ortalaması değer olarak verilmiştir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi, OKS'de 8 MLO'dan 5 tanesinin elde ettiği başarı oranı, MLO olmayan okulların elde ettikleri başarı oranından daha yüksektir. Üç okulda ise MLO olmayan okulların başarı oranı daha yüksektir.

MLO'lar ile MLO olmayan okulların LGS'de elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan t-Testi sonuçları Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2

MLO'ların ve MLO Olmayan Okulların LGS'de Elde Ettikleri Başarı Oranlarına Göre t-Testi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	Önem denetimi
MLO	8	24,88	11,12	14	,978	Fark önemsiz
MLO olmayan	8	19,50	10,82			
Toplam	16					

Tablo 2'de görüldüğü gibi, MLO'ların, LGS'de elde ettikleri başarı oranlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=20,88$), MLO olmayan okulların elde ettikleri başarı oranlarının aritmetik ortalamasından ($\bar{X}=19,50$) daha yüksektir.

Yapılan t-Testi sonucuna göre, MLO'lar ile MLO olmayan okulların 2004 LGS'de elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık yoktur, ($t(14) = ,978$).

Bu bulgu, Çalışoğlu'nun [20], MLO'daki beşinci sınıf öğrencilerinin "Cumhuriyet'e Nasıl Kavuştuk?" ünitesiyle ilgili bilgi ve becerilerinin normal ilköğretim okullarındaki öğrencilerin bilgi ve becerilerinden çok farklı olmadığını bulgusuyla paralellik göstermektedir.

Okulun bulunduğu sosyoekonomik düzeye (SED) göre, MLO ve MLO olmayan alt SED'de bulunan okullar ile orta-üst SED'de bulunan okulların LGS'de elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan t-Testi sonuçları Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3

Okulun Bulunduğu Sosyoekonomik Düzeye Göre MLO ve MLO Olmayan Alt SED'de Bulunan Okullar ile Orta-Üst SED'de Bulunan Okulların LGS Başarı Oranlarına Göre t-Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	Önem denetimi
Alt SED Okullar	8	12,75	5,54	14	-7,214	$p < ,000$
Orta-üst SED Okullar	8	31,63	4,90			Fark önemli
Toplam	16					

$p < 0,01$

Tablo 3'te görüldüğü gibi, okulun bulunduğu sosyoekonomik düzeyine göre, MLO ve MLO olmayan alt SED'de bulunan okulların LGS'de elde ettikleri başarı oranlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=12,75$), orta-üst SED'deki okulların elde ettikleri başarı oranlarının aritmetik ortalamasından ($\bar{X}=31,63$) daha düşüktür.

Okulun bulunduğu sosyoekonomik düzeye göre, MLO ve MLO olmayan alt SED'de bulunan okullar ile orta-üst SED'de bulunan

okulların LGS'de elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık vardır, ($t(14) = -7,214$). Grupların aritmetik ortalamalarına bakıldığında, farklılığın orta-üst SED'deki okulların lehine olduğu görülmektedir.

MLO ve MLO olmayan okulların OKS'de elde ettikleri başarı oranları (Tablo 1) arasında önemli bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan t-Testi sonuçları Tablo 4'te verilmektedir.

Tablo 4
MLO ve MLO Olmayan Okulların OKS'de Elde Ettikleri Başarı Oranlarına Göre t-Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	Önem denetimi
MLO	8	40,50	11,95	14	,351	Fark önemsiz
MLO olmayan	8	38,00	16,24			
Toplam	16					

Tablo 4'te görüldüğü gibi, MLO'ların OKS'de elde ettikleri başarı oranlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 40,50$), MLO olmayan okulların elde ettikleri başarı oranının aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 38,00$) daha yüksektir.

Yapılan t-Testi sonucuna göre, MLO'lar ile MLO olmayan okulların OKS'de elde ettikleri

başarı oranları arasında önemli bir farklılık yoktur, ($t(14) = ,351$).

Okulun bulunduğu SED'e göre, MLO ve MLO olmayan alt SED'de bulunan okullar ile orta-üst SED'de bulunan okulların OKS'de elde ettikleri başarı oranları (Tablo 1) arasında önemli bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan t-Testi sonuçları, Tablo 5'te verilmektedir.

Tablo 5
Okulun Bulunduğu Sosyoekonomik Düzeye Göre, MLO ve MLO Olmayan Alt SED'de Bulunan Okullar İle Orta-Üst SED'de Bulunan Okulların OKS Başarı Oranlarına Göre t-Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	Önem denetimi
Alt SED Okullar	8	29,38	9,99	14	-4,079	$p < 0,001$
Orta-üst SED Okullar	8	49,13	9,35			Fark önemli
Toplam	16					

$p < 0,01$

Tablo 5'te görüldüğü gibi, okulun bulunduğu SED'e göre, hem MLO hem de MLO olmayan alt SED'deki okulların OKS'de elde ettikleri başarı oranlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 29,38$), orta-üst SED'deki okulların elde ettikleri başarı oranının aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 49,13$) daha düşüktür.

Okulun bulunduğu SED'e göre, hem MLO hem de MLO olmayan alt SED'deki okullar ile orta-üst SED'deki okulların OKS'de elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık vardır, ($t(14) = -4,079$). Grupların aritmetik ortalamalarına bakıldığında, farklılığın orta-üst SED'de bulunan okulların lehine olduğu görülmektedir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

MLO'lar ile MLO olmayan okulların LGS'de ve OKS'de elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık bulunmamıştır. Buna karşın, okulun bulunduğu sosyoekonomik düzeye göre, MLO ve MLO olmayan alt

sosyoekonomik düzeyde bulunan okullar ile orta-üst sosyoekonomik düzeyde bulunan okulların, hem LGS'de hem de OKS'de elde ettikleri başarı oranları arasında önemli bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılık her iki sınavda da orta-üst SED'de bulunan okulların lehinedir. Yani orta-üst sosyoekonomik düzeydeki çevrede bulunan okulların öğrencilerinin başarı oranı daha yüksek bulunmuştur.

Okul geliştirme çalışmalarındaki nihai hedefin öğrenci başarısının artırılması olmasına karşın, MLO uygulaması yapılan okulların öğrencilerinin akademik başarılarının, diğer okulların öğrencilerinin akademik başarılarına göre artmadığı anlaşılmaktadır. Bu bulgu, Coleman ve arkadaşlarının, okulun, öğrenciler ve öğrencilerin başarıları üzerinde bir farklılık oluşturduğu, ancak bu farklılığın, okul dışı etkenlerle karşılaştırıldığında çok düşük düzeyde kaldığı ve öğrencinin ait olduğu sosyal sınıfa göre değiştiği [3,7,8,9,10,11,] bulgusuyla örtüşmektedir.

Öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde çeşitli etmenlerin etkisinin olduğu bilinmektedir. Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre, okulların başarısındaki belirleyici değişkenin, okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi, yani; çocuğun ailesinin ait olduğu sosyal sınıf ve yaşadığı aile ortamı olduğu anlaşılmaktadır.

Kuşkusuz, okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi yükseldikçe görece olarak velinin de eğitim düzeyi yükselmekte, daha bilinçli, eğitime daha fazla önem veren velilerle karşılaşılmaktadır. Bu velilerin çocuklarının eğitimine daha fazla önem vermesi, çocuğa daha fazla ders araç-gereçleri sağlaması, çocuğu evde planlı ve düzenli çalışması için yönlendirmesi, etüde, kursa veya dershaneye göndermesi, özel ders aldirtması, okula destek vermesi ve daha fazla kaynak sağlaması gibi etmenler, başarıdaki farklılığı yaratan nedenler olarak görülebilir. Bununla birlikte, öğrenci başarısında okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyinin belirleyici etken olması, toplumda hem genel anlamda var olan eğitim eşitsizliğini hem de üst okullara devam etmede fırsat ve olanak eşitsizliğini pekiştirecektir. Bu nedenle alt sosyoekonomik çevrede yeralan okulların ya da bu okulların öğrencilerinin başarısını arttırmak amacıyla, bu okulların ve öğrencilerinin hem maddi olarak, hem de sosyal ve kültürel etkinliklerle desteklenmesi, eğitimde olanak eşitsizliğinin azaltılması bakımından önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

1. Açıkgöz, K.Ü. **Aktif Öğrenme**. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları, (2002).
2. Glasser, W. **Başarısızlığın Olmadığı Okul**. İstanbul: Beyaz Yayınları. (Çev: Kıvılcım Teksöz), (1999).
3. Beare, H., Caldwell, B.J. ve Millikan, R.H. **Creating an Excellent School Some New Management Techniques**. Routledge. London: Fifth Published, (1994).
4. Carbo, F. J. "School Improvement Strategies and Trends in Academic Performance at the Elementary School" Athens, Georgia. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (2000).
5. Contine, T. ve Christensen, D.D. **Effective Schools and School Climate**. Educational Systems Associates, Inc., ABD, Nebraska, (1992).
6. Karip, E. ve Köksal, K. "Etkili Eğitim Sistemlerinin Geliştirilmesi" **Eğitim Yönetimi**, 2 (2), 245-257, (1996).
7. Sergiovanni, T. J. **The Principalship A Reflective Practice Perspective**. Boston: Allyn and Bacon. Third Edition, (1995).
8. Silver, H. **Good Schools, Effective Schools: Judgements and Their Histories**. Cassell. London, (1994).
9. Şişman, M. **Eğitimde Mükemmellik Arayışı: Etkili Okullar**. Ankara: PEGEM A Yayınları, (2002).
10. Verdis, A., Kriemadis, T. ve Pashiardis, P. "Historical, Comparative and Statistical Perspectives of School Effectiveness Research: Rethinking Educational Evaluation in Greece" **The International Journal of Educational Management**. 17 (4) 155-165, (2003).
11. Doyle, J. L. ve Wells, S. "Social Class and the Effective School Paradigm" **International Journal of Educational Management**. 11 (4), 145-148, (1997).
12. Mortimore, P., Mortimore, J. ve Thomas, H. **Managing Associate Staff Innovation in Primary and Secondary Schools**. Paul Chapman Publishing Ltd. London, (1994).
13. Huber, S. G. **Dovetailing School Effectiveness and School Improvement**. ICSEI. (1998).
14. MEB. **MLO Müfredat Laboratuvar Okulları Modeli**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, (1995).
15. MEB. **Müfredat Laboratuvar Okulları MLO Modeli**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi. 2. basım, (1999).
16. MEB. **Müfredat Laboratuvar Okulları MLO Modeli**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi. Düzeltilmiş 3. basım, (2002).
17. Duman, A. "Yerinden Yönetim mi, Yoksa Yerelleşme mi?" **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**. 4 (16), 467- 483, (1998).
18. Karasar, N. **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler**. Ankara: 3A Araştırma Danışmanlık Ltd., 6. basım, (1994).
19. Balcı, A. **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler**. Ankara: Özel Yayın, (1995).
20. Çalışoğlu, M. "Normal İlköğretim Okulları ile Müfredat Laboratuvar Okullarında Okutulan 'Cumhuriyet'e Nasıl Kavuştuk' Ünitesinin Öğrencilere Kazandırdığı Bilgi ve Beceri Etkililiği" Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (2002).